

No.

2

Hükümet kapitalist bir Hükümettir!

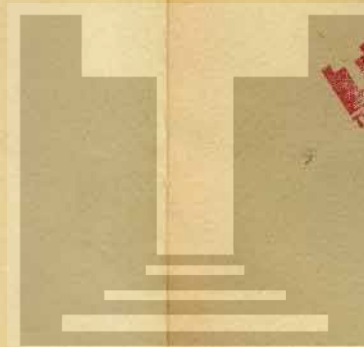
Çetin Altan

(İstanbul Milletvekili)

TÜSTAY
MİNGİSİN

Abdullah Nefes
Raf

30 D - 1276

TÜSTAV
İŞÇİ VE SOL HAREKET
KÜTÜPHANESİ

Sıra No : 30
Raf : D

TÜSTAV

Hükûmet, Kapitalist bir Hükûmettir

Çetin Altan
(TİP İstanbul Milletvekili)

Türkiyedeki Amerikan
Üsleri Hakkında Başbakanın
Konuşması

ve

Mehmet Ali Aybarın
6 aydır cevap verilmeyen
Sözü Sorusunun metni

İSTANBUL MATBAASI

Nuruosmaniye Cad. No. 90 — İstanbul

1966

TÜSTAY

Başbakan Süleyman Demirel'in okuduğu
Hükümet Programı hakkında T.İ.P. Grubu
adına Çetin A İtan'ın 8/11/1965 günü
Millet Meclisinde yaptığı konuşmadır.

BASKAN — Türkiye İşçi Partisi Grubu adına Sayın
Çetin Altan, konuşmanız ne kadar sürer efendim?

T. İ. P. GRUPU ADINA ÇETİN ALTAN (İstanbul)

— Bir saat kadar sürer efendim.

BASKAN — Buyurun Efendim.

T. İ. P. GRUPU ADINA ÇETİN ALTAN (İstanbul) — Sayın Başkan, Sayın Hükümet üyeleri, sayın milletvekilleri; Büyük Millet Meclisinin, zannederiz ki, tarihindeki en önemli oturumlardan bir tanesini de bugün idrak ettik. Bu gelişmekte olan Türk demokrasisinin yükselen basamaklarından bir tanesine daha attığımız adımı gösteriyor. Birdenbire senli - benli tartışmalar doğrudan doğruya, Türkiye'mizin mutlu olması yönünden çeşitli görüşlerin, bilimsel bir açıdan ele alınıp incelenmesine doğru gidişi elbette ki çoktan beri millet olarak özlediğimiz, kısır tartışmalardan bizi kurtardığını göstermekte ve tıpkı Batı parlâmentolarında olduğu gibi muhafazakâr, kapitalist görüşün, sosyalist görüşün, bunların arasındaki görüşleri birbirlerine memleketi ve milleti temsil edenlerin her hangi bir ima ve art niyetle sataşmadan kitapları, dosyaları, zabıtları, eskiden yazılmış yazıları, yeni belirmiş kanaatleri yanyana getirerek, fakat daima Türkiye'nin mutluluğu üzerinde bir yol arama istidadı içinde bir ışık tutmak çabasının neticesi olmaya başlamıştır ve bu yükselme basamaklarının en önemli yönlerinden birini de, bir yandan muhafazakâr bir görüşün büyükçe bir sayıyla Parlâmentoya girmesini teşkil eden hamle, bir yanda da bunun karşısında ilk defa Türk demokrasisinde, sosyalistlerin kendi yerlerinde o düşüncenin temsilcisi olarak memleketteki ileri düşünceleri, dünyadaki yeni görüşleri bu sakaf altına ge-

irmiş olmalarına imkân bulunmuş olmasıdır. (T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Bu hepimizin iftihar edeceğimiz bir şeydir.

BATİ UYGARLIĞI SOSYALİST KESİMSİZ OLMAZI

O kadar bahsettiğimiz ve özendiğimiz Batı demokrasisi, Batı uygarlığı, sosyalist kesimsiz olmaz. Muhafazakâr partileri yanyana bölüp, halkın karşısına çıkmak kapitalist iktidar ve kapitalist muhalefet formülü ile demokrasi yapıldığı zannını vermek, yeryüzünde okuma - yazma bilmeme sayısı bakımından sekizinci gelen Türkiye'de demokrasiyi halka anlatmaya kalkmak, ola ki, demokrasiyi bizi uzaklaştıracak yollara kadar zaman zaman memleketi götürmeye kalkmıştır. Gerçek demokrasilerde kapitalist görüş vardır. Karşısında sosyalist görüş de vardır ve gerçek Batı demokrasisi bu iki görüşün birbirine zabıta kuvveti çağırmadığı yerde tecelli etmeye başlar.

HAMİT FENDOĞLU (Malatya) — Program üzerinde mi konuşuyorsun?..

T. İ. P. GRUPLU ADINA ÇETİN ALTAN (Devamla) — Programın rejim meselesiyle çok ilgili olan gerçek demokrasi, o çok özendiğimiz, çok benzemiye uğraştığımız Batı demokrasisinin bir icabı olarak sosyalistliği, felsefesini, iktisat anlayışını, halkçılığını, çalışanlardan yana olmasını, emekçilerin kendi alın terleri ile meydana getirdikleri varıdattan ve cevherden alınan kârların hesaplarını patronlardan, işverenlerden; özel sektör deyimi arkasına saklansalar dahi, sormalarını ve bunu Parlâmentoda en demokratik icaplar içinde sormalarını ve «sen günde kaç saat çalışıyorsun, kaç para kazanıyorsun, ne kadar vergi ödüyorsun, benim hakkım bunda ne kadardır, ben ne kadar millî gelire yeni değer ilâve ediyorum, sen ne ilâve ediyorsun?» diye hesaplaşması, gerçek demokrasilerin mutlaka erişmesi gerektiği gü-

zel bir noktadır. Bugün eğer Türkiye demokrasisinde, bu güzel yere gelmek için bir jest sarf etmişse, bu elbette ki bütün memleket içindeki yeni fikirlerin, memleketteki aydınların ve hakikaten çok ıstırap çekmekte olan zavallı 30,5 milyon, 31 milyon kişinin, yeni bir dünya, yeni bir ufuk, yeni bir görüş aramasının neticesidir. (T. İ. P. sıralarından alkışlar.) (A. P. sıralarından gürültüler, «(zavallı) sözünü geri alsın» sesleri.)

ADAM BAŞINA AYDA BİR YUMURTA

Bu memlekette arkadaşlarım, istatistikleri Aydın Yalçın arkadaşımız gibi sonundan konuşturmayacağım, başından konuşturacağım. Bu memlekette adam başına ayda bir tek yumurta düşer. (A. P. sıralarından gürültüler, müdahaleler.)

BAŞKAN — Sayın hatip, sayın hatip, sesim duyulmuyor mu efendim?

Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyiniz.

Sayın hatip, konuşurken 30 milyon, 30,5 milyon zavallı diye bir tâbir kullandınız. Bu «zavallı» sözü millet için kullanılmak bakımından arkadaşlarımız tarafından yakışmaz bulundu. Lütfen bu yakışsız tâbirinizi daha yakışıklı bir tâbirle tavih ediniz. (Soldan alkışlar.)

T. İ. P. GRUPLU ADINA ÇETİN ALTAN (Devamla) — İstatistiklere ait bir sözdür. Eğer bir memlekette ayda adam başına bir tek yumurta düşüyorsa, bu zavallı bir istatistiktir. Bu, bütün insanlığın kalbindeki insan sevgisini tahrik edecek, ayıpça bir istatistiktir, hattâ. Ben sormak isterim ki memlekette şimdiye kadar bazı fikirleri olduğundan da daha başka türlü göstermeye çalışarak ikide birde entellektüelleri, kitap yazarları, kitap çevirenleri hürriyet var diyerekten olmadık belâlara sürükliyenler bütün bu yasaklara rağmen ne getirmişlerdir Türkiye'ye? Gecekonduların sayısı meydana; Unesco istatistiklerinde Türkiye'nin yeryüzünün en geri on

devletinden biri olduğu da meydanda. Bu duruma düşmek için mi yasak edilmiştir bu fikirlerin hepsi? Bunu öğrenmek isterdik. Bugün bu özgürlüğe erişmeye başladığımız ölçüde bir seviye kazanmıştır Türkiye Büyük Millet Meclisi, bilhassa bu son oturumda ve hakikaten bunun mutluluğunu müşterek paylaşmamız gerekir. (T. İ. P. sıralarından alkışlar. A. P. sıralarından gürültüler.)

AHMET NİHAT AKAY (Çanakkale) — Seninle mi seviye kazandı?

BAŞKAN — Sayın Çetin Altan.. (Gürültüler.) Efendim, lütfen müdahale etmeyiniz, sizin müdahaleniz de usulsüz oluyor.

Sayın Çetin Altan, konuşurken Türkiye Büyük Millet Meclisi bu son toplantısında seviye kazandı, diyor-sunuz. Bu sözünüz bundan evvelkine nisbetle daha yükseldi, daha evvel seviyesizdi mânasına gelen bir anlam çıkarıyor arkadaşlarımız. Lütfen bu hususu tavzih ediniz. Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı seviyesizlik izafe eden bir tâbir kullanamazsınız; lütfen bunu tavzih ediniz.

İNSANLIK EBEDİYETE DOĞRU DAHA SEVİYELİ

T. İ. P. GRUPO ADINA ÇETİN ALTAN (Devamla) — Nâmütenahiye doğru, bütün insanlıkla beraber, insanları düşünüp doğruyu bulmaya çalıştıkları ölçüde yükselme demektir. Düünden bugün daha seviyeli, yarı bugünden daha seviyeli, yüz sene sonrası bugünden daha seviyeli ve insanlık ebediyete doğru daima daha seviyeli olacaktır. Elbette ki bugün düünden daha seviyeli idi.. Elbette ki ilerisi bugünden daha seviyeli olacaktır. (T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Birtakım kelimelerin anlamlarının derinliğindeki felsefi gerçekleri görmek gerekir bazı meseleleri anılabilmek için. Seviye, yükselme demektir.

Şimdi gelelim pek övülen, Türkiye'yi kurtaracağı iddia edilen ve ancak öyle kurtarılacağı iddia edilen bu kapitalist iktisat, ancak kapitalizmle özgür, hür nasıl kalınır? (Soldan gürültüler.)

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Çetin Altan.

Muhterem arkadaşlarım, kendiniz için hassasiyet sandığınız konularda aleyhte tezahürat yapıyorsunuz. Hatibe müdahale etmek de, aynı şekilde hatip noktasından hassasiyetle üzerinde durulacak noktadır. Çok rica ederim, müdahale etmeyiniz, rahatça konuşmasını tamamlıyabilsin. («Bravo» sesleri, alkışlar.)

YERYÜZÜNDE 1,5 MİLYAR İNSAN AÇ

T. İ. P. GRUPO ADINA ÇETİN ALTAN (Devamla) — Şimdi yabancıardan isim saymaya başladığımız zaman çok çıkar. Yalnız bunlardan hangisinininki Türkiye'nin durumuna uygundur, onu seçmesini bilmeli. Demincek Feyzioğlu arkadaşım gayet iyi işaret etti. Batı kapitalizmi kendisini servete garkederken, yeryüzünde bugün 1,5 milyar insan aç ve biilâçtır. Onların sırtından, buradaki Türklerin çektiği sıkıntılar sayesinde, biraz da birikmiştir bu paralar. Eğer Türkiye'de bundan 200 sene önce başlamış olan bir kapital birikimi havası içinde sömüreceği bir başka zavalı ülke bulacak ise ve orasının sırtından Türkiye'de millî geliri arttıracak ve bölüşümünü de içerdeki emekçi partilerin denetimi altında tak-sim edecek ise hakikaten yapabilir. Ama ben zannediyorum ki ve sadece ben değil; iktisat ilmini bir görünü-şün dış güzelliği olarak değil, gerçekte o memlekete uyan sistem olarak, araştırma yapanları geri ülkelerin kapitalist düzenle, batı kapitalist düzenle kalkınamıyacağına ortaya koymuşlardır.

GERİ KALMIŞ ÜLKELER MESELESİ VAR

Bugün 20 nci yüzyılda yeryüzü entelicansyasının, düşünürlerinin, bilginlerinin, aydın-

ların en çok üzerinde durdukları nokta bu geri kalmış ülkeler problemidir. Bu ülkelerin vaktiyle 18 inci yüzyılda başlayan sermaye birikimi içindeki hareketleri kendileri de benimsiyerek kalkınamıyacakları sonucunu vermiştir yapılan araştırmalar. Bunların önde gelen sözcülerinden Jösyö de Castro, bu bir iktisatçıdır. (A. P. sıralarından «Fidel Castro mu?» sesleri.) O Castro değil, Brezilyalı bir âlimdir. (Gülüsmeler.) Kendisi yakın zamana kadar Dünya Açıklık Savaş Birliği Başkanı idi. Truman'ın yakınlarındandır. Trumanla yaptığı görüşmelerin önemli kısımlarını yayınlamıştır ve onun hem kendi memleketi üzerinde yani Brezilya'da, hem de diğer geri kalmış ülkeler üzerinde araştırmaları vardır. Orada bakın ne der: «Büyük kuvvetlerin, sömürge memleketlerinin ekonomilerini evrensel bir ekonomik dayanışma sistemi içinde bütünleştirmeden, hiçbir zaman bir çıkarları olmamıştır. Gerekli olan ekonomik bütünleşmedir.

SEFALETEN KURTULMA YOLU : SANAYİLEŞME

Dünya ekonomisi içinde bu bütünleşmeyi getirmiyorlarsa; sömürge memleketler için, fakir memleketler için, aç memleketler için hazırlanan bütün planlar uydurma şeylerden başka bir şey değildir. Halkı açlıktan ve sefaletinden kurtarmanın tek yolu sanayileşmedir. Çünkü, yalnız sanayi memleketleri karınlarını doyururlar. Tarım memleketleri ise açlık ve kıtlık memleketidir. Ama, ne tip bir sanayileşmedir söz konusu olan? Sömürge tipi bir sanayileşme vardır. Bu tipte, coğrafi bakımdan millî olan sanayiler kurulur. Ama bunlar ekonomik bakımdan milletlerarasıdır ve kurulduğu ülkeye ait değildir. Kütleleri bütünleştiren gerçek, ekonomik gelişme vardır. Sömürge tipi gelişme, her zaman küçük seçkinler zümresini zenginleştirir ve nüfusun büyük kütlesini daha da sefilleştirir. Gerçekten az gelişmiş ülkelerde daima çok ileri bir yaşama seviyesinde olan küçük bir azınlık ve

kapitalizmin öncesi feodal, hattâ feodal öncesi şartlarda yaşayan bir çoğunluk vardır ve işte bunun içindir ki, Güney Amerikalı, Afrikalı, Asyalı halklar açıklıklarının ve sefaletlerinin tabiatın değil; sosyal adaletsizliğin ürünleri olduğunun bilincine varmaktadırlar.» Bunun yanında aynı görüşün paralelinde başka müelliflerden yine aynı konuda istatistikleri arz etmek isterim ve bunlar en yeni istatistiklerdir.

SERMAYE İHRACI : BİR KOY, İKİ AL

«Birleşik Amerika 1945 ten 1953 yılına kadar dış ülkelere 6 milyar 346 milyon dolarlık özel sermaye ihracetmiştir.» Nedir buna karşılık gelir? Aynı dönemde tam 11 milyar 656 milyon dolar. Yani bir koy, iki al. Bunu diyen İngiliz iktisatçısı Gotton, «Sermaye İhracatı» adlı eserinde ortaya koymaktadır. Arjantinli tanınmış iktisatçı Dr. Fredik, Güney Amerika'daki yabancı sermaye konusunda şu bilgileri vermektedir: «Güney Amerika'ya gelen sermayelerin toplamı 9,6 milyar dolar olduğu halde, Güney Amerika'dan da dış ülkelere yapılan transferlerin toplamı 13,4 milyar dolarıdır. (Soldan «Programla ne alakası var?» sesi.) Program; bu sistem kalkınmayı öngören bir felsefenin içinde örülmüş olduğu için, yeryüzünde geri kalmış ülkeler problemleriyle ilgilenen bilim adamlarının sözlerini ortaya koyarak her hangi bir tehlikeli yola sapma eğilimi başlamışsa ve bir bakıma da Osmanlı devrindeki Dünyâ Umumiyyeye girip bir paralel çekmekte olan konsorsiyum da yeni iktidarımızla birlikte yeni bir fikre sahip olmuşsa; «özel sektörden özel sektöre» bunun içindeki anlamı değerlendirmek bakımından bunları sıralamakta fayda görmüşüzdür.

HÜRRİYETSİZLİK GETİRME İDDİALARI

Bir memlekette kalkınma sistemleri üzerinde konuşulurken, en hazin olan şey ikide birde bir tarafı hürr-

yetsizlik getirme istidadında olan fikirlere sahip olmakla itham etmektedir. Çünkü bu bir mantık ölçüsü içinde hürriyetsizliğin bizatihi kendisini yapmaktır. Çünkü şimdiye kadar bu Büyük Millet Meclisi kürsüsünden söylenilmesine alışık olmıyan sözler ancak hürriyet ortamı içinde söylenebilmiştir. Oysa ki, içinde çok büyük doğruların olduğu bu sözler yakın tarihimize kadar hürriyetleri tehdit edecek cinsinden sözler sayılarak gazetelere yazılmasına dahi engel olunmaya çalışılmış sözlerdendir. Bunları konuşmaktan nasıl bir sakınca gelmektedir ki, Türkiye'ye ki, asıl şimdi gerçek demokrasinin her türlü görüşünün ortaya çıkmasındaki bahtiyarlığa hep birlikte kavuşmuş bulunuyoruz. Onun için ikide birde kelimelerin sadece Türkiye'deki siyaset edebiyatındaki anlamını kullanıp hürriyet, hürriyet, hürriyet diye bunun iktisadî plândaki yerlerini tam olarak halkın karşısına çıkarmadan kullanmak bâzı şeyleri gölgelemekte ve düşünceleri biraz da bulandırmaktadır.

SOSYALİST MANTIKİ ÇELİŞMEYE DÜŞMEZ

Çünkü kapitalist görüşte, bundan 7 sene evvel yazdığını bugün değiştirmek imkânları var. (T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Yani bu şekilde bir davranış günün icabına göre insanın kişisel çıkarına çok büyük hak tanıyan kapitalist düzende kendi kişisel çıkarı için insanın zaman zaman görüşlerini değiştirmesi, bu hürriyetin tanınması vardır ve olmalıdır; olabilir de. Ama, bu şekildeki bir felsefenin sözcüsü çıkıp da insanların aklını bulandırmak yüzünden bu sosyalistler de şöyle, şöyle söylerler, dememelidir. Çünkü, hiçbir sosyalist, hiçbir zaman bir mantıkî ve bilimsel çelişmeye düşmemiştir. (A. P. sıralarından «o, o» sesleri.) Doğrudan doğruya bilim içinde kalır, bilim içinde konuşur. (A. P. sıralarından «o, o» sesleri, T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Eğer bu söz doğru değilse, o zaman kâr müessesesinin ne ölçüde ve

kimin sırtından çıktığını açıkça ispat edelim ve tersini söyleyip ispat edebilecek bir insan da yeryüzünden mevcut olmamıştır şimdiye kadar. (A. P. sıralarından «o, o» sesleri ve güllüşmeler, T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Evet olmamıştır. Bunlar ispat edilmiş şeyler. Ne yazık ki, Türkiye'mize yeni yeni geliyor. Gayet basittir efendim. Yevmiye ile yaratılan değer arasındaki farkın kapitalistin cebine girmesidir. Bunu da elbette ki tenkid etmek orada yevmiye olarak gerçek değeri yaratmakta olan adamın hakkıdır.

BAŞKAN — Sayın Çetin Altan; bu konuşmalarınızın Hükümet Programı ile ne yönden ilgili olduğunu da belirterek, sadet içinde konuşmanıza devam etmenizi rica ederim.

KAPITAL KİMİN SIRTINDAN BİRİKİR?

ÇETİN ALTAN (Devamla) — Çok önemli bir yerle ilgilidir. Kapitalist bir görüş tarzının nedenlerini ortaya koyup tenkidinin nasıl yapılabileceğinin ifadesidir bunlar. Bir sosyalist, kapitalist düzenin ve kapitalist iktidarın hangi zümreleri koruyacağını ortaya koyabilmesi için evvelâ kapitalin tenkidini yapması lâzım. Bunlar başka ülkelerde ve Batı demokrasilerinde ta öteden beri yapıldığı için tekrarlanmıyan şeylerdir; artık herkes bilir bunları. Ama biz henüz yeni girdik bu hakikî gerçek demokrasiye. Bu demokrasiye doğru yeni yeni ilerlemekteyiz. Bilmekte çok fayda vardır, hangi görüşten yana olursak olalım. Kapital nedir? Nasıl birikir? Kimin sırtından birikir? Geri kalmış bir ülkede sömürge ve dominyonu ve hattâ dış pazarı olmadan kapital biriktirmek mümkün müdür, değil midir? Yabancı sermaye gelirse nasıl gelir? Niçin gelir? Yabancılar bizi bizden daha çok düşünür mü, düşünmez mi? Neden illâ da devletten devlete olan yardımı reddetmek eğilimi içine gireriz de, özel sektörden özel sektöre olan yardımı pek benimse-

meye yatkın ifadeler arz ederiz? Bunların derinliğinde Türkiye'de bir küçücük 25 bin lira alan beşyüz bin kişi ile geriye kalan 35 milyarı bölüşmeye çalışan 30,5 milyon insanın hayat macerası yatmaktadır ve şimdiye kadar Türkiye'nin muhafazakâr görüşlü siyasetleri kendi alanlarındaki kısır çekişmelerle bu gerçek tablonun derinliğindeki, temelindeki bozuklukları görmemezliğe gelmiş ve ayrıca o 30,5 milyona mensup insanların; Anayasa'da altı çizilerek yazılması gereken seçilme hakkını kullanmalarını, partilere aday olma şartının epeyce bir meblağa yükselen bir para ile kayıtlanması ile biraz da engellemişlerdir.

HALK HANGİ SİSTEMDE NASIL SOYULUR?

Bu, öyle bir sistem olmaya başlamıştır ki, ben hiç bir arkadaşımı hiçbir şekilde itham etmek istemem, ama insanlar birbirleriyle konuşarak, başka parlâmentolara da gidip dinlemeye her zaman fırsat ve vakit bulamadıklarından; kitap okumaya da nisbeten yeryüzünün en geri kalmış okuma-yazmada sekizinci ülkesi olduğumuz için, yani anlamıyabilirler ve hakikaten bunları tehlikeli fikirler olarak görürler. İşte sosyalistler gelirse şöyle olur... Bakın ben sosyalistim. İftihar ederim sosyalistlikle. Ben fena şeyler mi söylüyorum? Yalan şeyler mi söylüyorum? Gayet doğru, kitap diyorum, âlim ismi sayıyorum, halkın soyulduğundan bahsediyorum; hangi sistemde, nasıl soyulduğunu anlatmaya çalışıyorum. Biraz evvel kapitalist görüşün yani mutlu azınlığın zengin olduğu nisbette halkın da daha sonradan zengin olacağı felsefesini düşünen Aydın Yalçın arkadaşımız geldi, birtakım rakamlar söyledi. Daha sonra Feyzioğlu çıktı, daha evvel yazdığı yazılarla sonraki ifadelerini karşılaştırdı. Sonra plânla mı daha hızlı kalkındık, plânsız devirde mi daha hızlı kalkındık, onlar karşılaştırdı. Bunlar güzel şeyler, kötü şeyler değil. Şim-

di bunların içinde yalnız bir şey eksik kalıyor. Yani kapitalizm nedir? Daha çok kimin işine yarar? (Gülüşmeler.)

PATRONLAR KENDİLİĞİNDEN ÜCRET ARTTIRIR MI?

Bu, yani halkın işine yarar mı? Yoksa muayyen bir çıkarıcılar çevresinin mi işine yarar ve bunun dışında sistemler var mıdır, yok mudur? Kapitalizm bir çevrede nasıl denetlenir Parlâmentoda? Kapitalizm halka acıdığı için kendisinden taviz verir mi? Yani kişilerin kazanç hürriyetini serbest bırakır, o kazansın, kazansın, sonra kendiliğinden acır, üzülmür, vatandaş da fukaradır, der, para vermeye kalkar mı? Yani grev ve toplu sözleşme olmasaydı, patronlar kendiliklerinden ücretleri arttırmaz mıydı? Şimdi bütün bu felsefenin; yani ben kendi paçamı kurtardığım kadar kurtarayım, herkes çalıştığı kadar kendi paçasını kurtarır... Bu ferdiyetçi zihniyetin geri kalmış ülkelerde yarattığı korkunç bir durum vardır arkadaşlar. Bu her türlü yoldan, her türlü şekilde ille de daha çok parayı ben alıp cebime koyayım arzularını insanlarda kamçılar ve bu bir kalkınma dinamizmi değil, bir çözümlenme dinamizmi getirir. Muslukçu bir musluğu yapar, karşılığında fazla para ister. Bir camcı cam takar, karşılığında fazla para ister. O da en aşağı yerlerde, sıkıntı içindedir ve daha fazla kazanmanın yolunu yaptığundan, yani topluma verdiğinden daha fazlasını almak çabası içinde olmasıdır. Kapitalizm bu demektir. Kendisinin topluma yarattığı ve verdiği değerden daha fazlasını toplumdaki almaktır... Sosyalistler bunu kabul etmezler. Sosyalistler topluma verdiği kadarını toplumdaki almaksın prensibine inanırlar. Onun için, sayın arkadaşım çok imalı bir şekilde maraba diye takıldı.

HAMİT FENDOĞLU (Malatya) — Tamam.

HEPİMİZİN YÜREĞİ MARABANIN YANINDA

ÇETİN ALTAN (Devamla) — Bir maraba varsa

bu memlekette hepimizin yüreği onun yanında çarpmalıdır ve çarpar. (T. İ. P. sıralarından alkışlar, soldan gürlütiler.) Eğer topraksız köylü var ise; hesabımı karıştırmıyalım, 300 bin mi, 500 bin mi? Acaba biz de onlar kadar topraksız olsak. 25 kuruşa şurada, Meclisin lokantasında çorba içiyoruz, o bulamıyor. Sonra, ikincisi; aynı kapitalist görüşün bir başka halkasıdır. Burada sabah-akşam grup odalarından ziyaretçi kapılarına koşuyorlar. 4 tane zavallı, fukara, perişan, istatistik bakımından zavallı... Halk gelecekte...

BAŞKAN — Sayın hatip, lütfen efendim, mevzu dışına çıkıyorsunuz. Hükûmet Programı münakaşasında Türkiye İşçi Partisi Grubu adına konuşuyorsunuz, şahsınız adına da konuşmuyorsunuz. Lütfen sadet içinde olunuz. Sizi ikinci defadır sadet içine dâvet ediyorum. Tüzükte bunun bir mânası vardır Sayın Çetin Altan.

ÇETİN ALTAN (Devamla) — Efendim, Hükûmetimiz kapitalist bir Hükûmettir. Kapitalist bir program getirmiştir. Kapitalist bir programın kendisini tenkid ederken vakaları sıralıyorum. Yani kapitalist dengesi ağır basan bir Büyük Millet Meclisinde kapitalist milletvekillerinin macerasını anlatıyorum. (Gülüşmeler.) Halk geldiği vakit kapıya, teker teker hastaneye hasta yatırmak için 50 kâğıt çıkartıp vermek, otobüs parasını ödemek için, çocuğuna mektep bulmak için teker teker uğraşırlar. Çünkü, bu bir ferdî sistemdir. Teker teker uğraşırlar hepimizi. Biz bunu temelinden düzeltmek istiyoruz görüşlere sahibiz. Onun için reform isteriz.

BAŞKAN — Sayın Çetin Altan bir dakika.

Muhterem arkadaşlar, İttüğüümüzde Reis hatibi sadede dâvet eder, iki defa sadede davet ettikten sonra sadet dışı konuşmasına devam ederse, o birleşimde konuşmaya devam edip etmemesi hususunu Heyeti Umumiyenin oyuna arz eder hükmü vardır.

KONU DIŞI SATAŞMALAR

ALİ TURANLI (Adıyaman) — Sayın Başkan, sarhoşluğu meydana muayene edin, mâni olun.

BAŞKAN — Efendim oturun bir kere.

Sayın Çetin Altan, bu sebeple konuşmanıza sadet dışına çıkmadan devam ediniz lütfen.

Muhterem arkadaşlarım, öbür hususa gelince; (Hangi husus sesleri)... Hangi husus olacağını söyleyeceğim, çok rica ederim.

Muhterem arkadaşlar; işte şimdi yüksek sesle ifade edilen husus, Riyasetimize de intikal eden 5-6 tane önerge ile intikal ettirmiştir. Muhterem arkadaşlar, İttüğüümüzde bir kimsenin sarhoş olup olmadığı muayene etmek diye bir usul yoktur. Sadece burada, İttüğüün ortaya koyduğu ölçüler içinde normal, muvazene hareket etme vardır. Bunun dışında hareket etmeme halini Tüzük menetmiştir. Bu sebeple, hangi sebeple olursa olsun, kimsenin şu veya bu yolda muayenesi ne talep edilebilir, ne de bu yolda bir önerge okutulabilir. Çok rica ederim.

Sayın Altan, siz de 3 üncü bir sadet dışı ikazına imkân vermeden konuşmanıza devam edin, efendim.

İBRAHİM ETEM KILIÇOĞLU (Giresun) — Usul hakkında söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim bir hatip konuşurken ikinci bir hatibe, ikinci bir kimseye söz verilmez: Usul hakkındaki konuşmanızı da kürsüdeki hatibin sözü bittikten sonra yaparsınız. Buyurun Sayın hatip.

ÇETİN ALTAN (Devamla) — İstiyenlere aynı şekilde hitabetmeleri gerci bir Meclis havasının tatlılığı içinde olabilir, ama hiç burada gerçekten bu memleketi bugünkü duruma düşürmüş olan kapitalizmin tenkidini ilk defa yapmak özgürlüğüne erişmiş insanlardanız. Bunun karşısında bu kadar şakacı çıkmamak, Büyük Meclise daha çok yakışır gibi gelirdi bana. (Alkışlar) Aynı ölçüde konuşmamıza devam ederken neden kapitalist

sistem Türkiye'yi kalkındıramaz, neden kapitalist iktidar ve kapitalist Hükümet bu programıyla başarıya ulaşamayacaktır? Ve biz bunların altını çizerek yine buraya geleceğiz. Onun için şimdiden tesbit ediyoruz. Verile verile Türkiye'ye kapitalist sistemde kalkınma çabası içindeki Pakistan Devleti —ki, yakın dostumuzdur— o örnek veriliyor. Biz Pakistan'la aynı durum içinde olan iki dost Devletiz. Fakat Pakistan'ın hiç ismini duymadığım Papanek vasıtasıyla kalkındırılmasını ikide birde sık sık tekrarlıyarak Papanek şöyle yaptı, Papanek böyle yaptı dediler. Fakat benim aklıma daha başka şeyler de geldi, o sırada. Bizim de bir türlü mahreç bulamıyan ihracatçılarımız, Asya'da çok daha uzak yerlere doğru gitmeye başladılar.

HALKIN DURUMU İÇİN ANKET

Papanek'in kalkındırma metodları üzerinde Pakistan'da ne kadar muvaffak olduğunu dile getirirken, arkadaşım yer yüzünü çok daha geniş ölçüler içinde mütalâa etmesi de bir gerçeği ortaya koymak bakımından; ola ki her türlü peşin ve art düşüncüyü kenara iterek Türkiye'nin ortamına ve bütün halkın yararına sadece bir muayyen zümrenin, sadece Maçka, Suadiye ve Ankara'daki büyük bulvar kenarı değil, bütün Türkiye'nin ta Derik'teki dostlardan Hakkâri'dekilerden, İstanbul'daki gecekonduların hepsi, bunların hepsi için bir anket yapmaya kalsak şurada, Türkiye'deki halkımızın ne kadar durumundan memnundur diye. Gelecek sıkıntı mektuplarını okumaya sade bizim değil, çocuklarımızın da ömrü yetmez arkadaşlar. Bu gerçekleri bu şekilde konuşmakta fayda vardır. Bunlar şimdiye kadar yasaklıdır, tehlikelidir. Niye tehlikelidir? Yani halkın fukaralığından bahsetmek, onun fukaralığının çareleri üzerine eğilmek ve bu fukaralığın sebeplerini bulurken bazan da ceplerde hak edilmemiş fazla paralar bulmak fena bir

şey değildir. Doğru bir şeydir. Demokrasi bunun için faydalıdır. Meselâ biliyorum ki, seçimlerden evvel bu kapitalist düzenin hemen daha ilk adımında 35 milyon lira birkaç firmanın demir hikâyesinden cebine girmiştir.

PARA KAZANMA YOLLARI...

Eğer Hükümet programı aynı istikamette gelişecek ise yani bâzı çevreleri Hükümet fabrikalarından ucuza kapattıkları maddeleri halka pahalı pahalı satma neticesinde elde edecekleri paralarla yatırıma gidecekler ve iş sahası açacaklar ise, bunun yüzü astarından çok daha pahalıya mal olacak bir sistem demektir. Yani hem vergi, pek o kadar alınmasın, mal beyanına tabi tutmayalım. Sermaye biriktirsinler. Bu sermayeleri yabancı özel şirketleriyle beraber yapsınlar. Bunlar iş sahası açtıkça her hangi bir iş bulan günde 5 lirayla, 10 liraya yevmiye ile çalışan kişi sosyal adalete kavuşmuş sayılır. Çünkü en büyük sosyal adaletsizlik işsizlikmiş. İş bulur bulmaz sosyal adalete kavuşmuş olur, memleket de kurtulur diye düşüneceksek biz, bu hakikaten sakat bir yoldur ve bu yoldan kalkınmış bir tek az gelişmiş ülke yoktur, yer yüzünde, bir ikinci örneği yoktur bunun. Bunun da misalleri vardır. Eğer öyle olsaydı bu sistem içinde Lâtin Amerika devletlerinin şimdiye kadar çok kalkınmış olmaları gerekirdi. Biz Lâtin Amerika devletlerini karikatür mecmualarından öğrenirdik, eskiden, ikide birde ihtilâl oldır diye...

NEDEN İLLE DE ÖZEL SEKTÖRDEN ÖZEL SEKTÖRE?

Ne zaman ki, Türkiye'ye Amerikan emperyalizmi kendi bayrağını dikmeye heves etti, o zaman o karikatürlerin anlamını yürekten kavramaya başladık. Çünkü yabancı bir devletin iktisadî kaynaklarını ve do-

layisiyle askeri gücünü kendi istikametinde kullanma niyeti, taşımaya başlaması o memlekette birtakım bozukluklar meydana getirir. Lâtin Amerika devletleri o bizim karikatür dergilerine kadar aksetmiş; sabah akşam ihtilâl olma havasına işte bu bizim yeni temasa geçtiğimiz hikâye ile çok eskiden beri haşır neşir oldukları için uğramışlardır. Yoktur başka türlü yolu. Bütün iktisat bilginleri, düşünürler, bu konuları tartışanlar bunda mutabıktırlar. Yabancı sermaye alınmaz mı? Alınır, ama fena bir teklif tarzı değildir, devletin devlete yapılacak bir yardım üzerinde durmak. Neden ille de özel sektörden özel sektöre. Aynı hikâye bizim Devlet eliyle aldığımız buğdaylarda da çalışıyor. Bize kendi gıda inadde fazlasını Amerika, Türk parası karşılığı veriyor, Merkez Bankasına bloke ediyoruz paraları. Bunun bir kısmını sonra geri veriyor. Ama yüzde ellisini de kendi gemisiyle taşımak şartını koyuyor, istediği navlun piyasa navlununun çok üstünde oluyor. Şimdi bakın bu devletçiymiş gibi gözüken, yani Devletin istediği buğday gelirken bizim Türk parası olarak Merkez Bankasına Amerika namı hesabına yatırdığımız paralar Amerika tarafından nerede kullanılıyor? Gerçi Hükümet programında bunlara inilmemiş.

AMERİKAYLA ÇOK İÇLİ-DIŞLIYIZ

Ama, ikili anlaşmalara da inilmemiş. Amerika'yla bizim dostluğumuz sanki pek içli - dışlı değilmiş gibi dokunulmuş, Amerikan meselesine. Halbuki Amerika'yla bizim durumumuz hakikaten üzerinde çok önemli durmamız gereken bir meseledir. Amerika'yla biz hiçbir Devletle tarihimizde olmadığımız kadar sefertası haline döndük. Yani çok içli - dışlıyız. Onlar namına bankaya para yatırıyoruz. Onların Türkiye'de otuzbeş milyon metre kare arazisi var. Arkadaşlarım ben hakikaten oradan baktım, (Adalet Partisi sıralarından şiddetli gü-

rültüler), heyecanlandılar. Bilmiyorlar meseleyi. 35 milyon kare Amerika'nın arazisi var. (Gürültüler ne demek o sesleri.) NATO üssü değil, Amerikan Millî Savunma Bakanlığına bağlıdır. Millî Savunma Bakanlığına bağlıdır; bilmekte fayda vardır, ikili anlaşmaları bilmekte fayda vardır, iyi niyetle konuşuyoruz. (Gürültüler, A. P. ve C. H. P. saflarından ayağa kalkınlar.)

İRFAN SOLMAZER (Tokat) — Doğrudur.

AHMET TOPALOĞLU (Adana) — Yalan.

BÂŞKAN — Sayın Çetin Altan, Sayın hatip. (Devam etsin sesleri.) Efendim, devam etsin diyorsunuz, kimseden müsaade alınarak bir şey devam etmiyor, nizam ne ise, Tüzük ne ise ona göre gidiyor... (Gürültüler) Sayın hatip, 35 bin metre kare arazi... (35 bin metre kare değil, 35 milyon metre kare, sesleri.) 35 milyon metre kare arazi... (Gürültüler.) Lütfen yerinize oturun arkadaşlar; Sayın İrfan Solmazer lütfen yerinize oturun. (Gürültüler, çan sesleri.) Lütfen Meclis çalışmalarını aksatamazsınız. İdare Amirleri lütfen vazife görsünler. (Gürültüler, ayağa kalkmalar.) Lütfen yerinize oturun efendim. (Şiddetli gürültüler.)

Muhterem arkadaşlarım, söz almadan konuştuğu ve Mecliste gürültüye sebebiyet verdiği için Sayın İrfan Solmazer'e bir ihtar veriyorum. (C. H. P. sıralarından, gürültüler; Hamit Fendoğlu'na da ver, sesleri.)

Sayın Çetin Altan bahsettiğiniz...

ÇETİN ALTAN (Devamla) — Anlatmaya devam ediyorum. Kuley kredisi meselesine geliyorum.

BÂŞKAN — Evvelâ ben konuşuyorum, lütfen dinleyiniz. Bahsettiğiniz mesahadaki yerler Türkiye ile bir başka ecnebi devlet arasında bir anlaşma icabı Türk Milletinin hükümlerlik hakkını kullanarak bu anlaşma icabı olmayan bir yer midir? Yani buna Türk Milleti ve Türkiye Cumhuriyetinin meşru Hükümeti imza atarak ve imza atması da hükümlerlik hakkını kullanmak yolunda yapılmamış mıdır? Fiilen gelip işgal mi edilmiştir

bu topraklar? Lütfen tavzih ediniz ve bu yolda tavzih sadedinde beyanlarınıza devam ederken yeni tahrik ölçülerinden sakınınız.

GERİ ÜLKELERİ SÖMÜREN BİR SİSTEM

CETİN ALTAN (Devamla) — Bu ikili anlaşmaların düşmüş bir Hükûmet imzalamıştır, bunu arz ederim. İskat edilmiş bir Hükûmet... (Gürültüler.) Bu buğdaylar Türk parasıyla geldiği vakit Türkiye'ye karşılığında Merkez Bankasına yatırdığımız meblâğ, Amerikan makamları tarafından nasıl kullanılmaktadır, bunun tam kesin şekli halk tarafından bilinmemektedir. Bir Kuley kredisi diye Amerikalı Senatör Kuley'in kabul ettiği geri ülkelere yardım bahanesiyle, geri ülkeleri sömürge ve pazar yeri haline getirme icadı vardır. Ve bu Kuley adlı senatörün kanununa göre, Amerika'nın geri ülkeye sattığı ve onun parasıyla sattığı mallardan aldığı yerli parayı kredi olarak o memlekette kullanabilir. Yani biz Amerika namı hesabına yatırdığımız Türk paralarını Amerika Türkiye içinde istediği gibi kullanabilir ve kredi verebilir. Kredi verirken bazı şartlar vardır. Ya Amerikan sermayesiyle ortak olacak bir iş adamı; ya ham-madmesini Amerika'dan getirecek bir iş adamı; krediyi bunlara verir. Ve Türk parasıyla aldığımız gibi gözüken buğdayları verdiğimiz paraların tekrar Amerikan sermayesiyle ortak olmak şartı karşılığında kredi olarak verildiği için ve o Amerikan sermayesi de Yabancı Sermaye-yi Teşvik Kanunu mucibince elde ettiği kârı rahatça dışarıya çıkarabileceği için, yahut ham maddesi Amerika-dan alınma şartı koşulduğu için, döviz olarak tekrar Amerika'ya döner. Ve biz de buğdayları gerçekten Türk parasıyla satın aldığımızı zannederiz. Aslında aynı ölçü-de döviz Amerika'ya geri dönmektedir.

YABANCI SERMAYE SONUNDA FELÂKET GETİRİR

Şimdi bu çeşit gayet maharetle hazırlanmış ve yer yüzünde yalnız kendi çıkarı ve kendi kazancı felsefi-

ne inanmış sistemlerle haşır neşir olur ve kalkınmamızı onlara bağlarken, bilmem arz edebiliyor muyum? Nasıl zor ve tehlikeli tuzakların etrafında dolaşmaktayız. Yabancı sermaye diye Türkiye'de şimdiye kadar ne kadar gayret sarfedilmişse ta Sultan Hamit zamanındaki Fehim Paşalardan başlar Doyçe Banktan geçer, eski bir tarihi vardır, daima Türkiye'nin başına, sonunda bir felâket getirmiştir. O bakımdan Türkiye'nin yakın tarihteki iktisadî maceralarını çok yakından incelemeden, Osmanlı devrinde yabancı şirketlerin İdare Meclisleri üyeliklerini saraydan kimler paylaşmıştı; ad, ad, isim, isim sıralayacak kadar bilmeden, Meşrutiyet zamanında hangi yabancı şirketler Türkiye'ye gelmişlerdi, bunları derinliğine incelemeden yeniden bir yabancı sermaye macerası içinde, üstelik de her türlü kontrolü, hürriyetlere karşı davranışlardır, diye kenara iterek alabildiğine serbest bir ortam yaratmak arzusu ile harekete geçmek, eskiden bu memleketin rastlamış olduğu kötü üyeticileri bir sosyoloji ve iktisat kanunu olarak kimse istemediği halde kendiliğinden tecelli ettirebilir, bunu söylemek bir görevdir. Bunu söylemek sadece bir milletvekilinin kişisel görüşü değildir. Bilim böyle söylüyor. Bir bilimi objektif olarak kendi çıkarının dışında sırf ilmindir diyerek yalın olarak inanmış insanlar bu gerçeği bu şekilde teslim etmek zorundadırlar.

KAPİTALİST DÜZENİN EĞİTİMİ

Hükûmetin programının en önemli kısımlarından bir tanesini teşkil etmekte olan millî eğitim bahsi gene aynı kapitalist görüşün bir başka parçası olarak karşımıza gelmiş bulunmaktadır. Bütün çocukları okutacağız. Ve içlerinden kabiliyetli olanlar üniversiteye kadar yükselebilir. Kabiliyetli olanları kim ayırdedecektir? Bu memlekette bugün bir milyon çocuk mektebe gidemiyor. 16 bin köyde okul yok, okul olan yerlerde öğretmen yok.

Öğretmen olan yerlerde kitap yok, kitap olan yerlerde yatacak, odun yok. Yazı yazacak kalem yok. Kara tahta yok. Bunu tutup da bir yandan kapitalist sistemle, yani en çok zengin olanlar çocuklarını peşin peşin, en iyi yerlerde okuturlar, ama fakir fukara halk, ancak yatırımlar ilerledikçe ve zenginler yatırımlarından çok Türkler olan sermayeyi de korkutulmaması şartını da ileri sürerek daha fazla yatırımlara giderler de ta sonunda, zavallı Kars'ın köyündeki bir çocuğağızı bir mektebe düşecek kadar Hükümete vergi verirlerse, o da servet beyanı gibi hiçbir kayda tabi değil, hiçbir araştırmaya tabi değil.

KÖY ENSTİTÜLERİNİ İHYA ETMELİ

Hele sormak, sen kaç para kazanıyorsun, nereden buldun bunu? Ona da tabi değil. Gidecek belki de Karabük'ten, geçen sefer olduğu gibi demirleri alacak, ucuza, krediyi o alacak bankadan sonra, gelip halka pahalıya satacak, para kazanıyorum efendim. Çok zekiym, çok şahslı teşebbüsün var, böyle 145, 150 kuruşa demirleri kapatıyorum 5 bin ton, sonra 210 kuruştan, 225 kuruştan hemen satıyorum, paralar geliyor kalkıyorum, diye bu iktisadi düzen kamçılanacak ise ve Kars'taki çocuk okumayacak ise, ve sonra da her seferinde; çünkü bu Cumhuriyet kurulalıdan beri epeyce yıllar geçmiştir; her seferinde de, inşallah bundan sonra biz böyle bir kalkındıracağı temposuyla çıkılacak ise bu memleket yer yüzünün okuma - yazma bilmeme sayısında 8 nci olmaksızın kurtulamaz. Bunun en sağlam yolu genç eski köy enstitülerini ihya etmek ve (Adalet Partisi sıralarından yuh, sesleri, T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Ve bütün halk çocuklarına bilinçli; parayı kim nereden kazanıyor, nasıl kazanıyor kimin sırtından kazanıyor, maraba ne demek, topraksız köylü ne demek, vatandaş eşitliği, ilktisadi alanlarda şart eşitliği nasıl olur? Bunları anlayacak şekilde bile, bile ve her zamanda beş bin lirası olarak

partie girmek şartıyla değil ben de vatandaşım Anayasadaki seçilme hakkımı kullanarak geliyorum, diyerek ve burada bu şekilde kurtulur memleket ve bu şekilde olur demokrasi; bir muayyen çevrenin insanların birbirlerinin hoşuna gidecek meseleleri Hükümet programı diyerek buraya getirmeleri 31,5 milyonluk Türk halkının dardına deva olamaz olmayacaktır. Yabancı sermayeye güvendiği için olmayacaktır. Bir muayyen azınlığı daima çoğunluğun sırtından geçinmeye teşvik ettiği için olmayacaktır. Bunları samim olarak ortaya dökemediği ve dökenleri de az - çok kızıp yarı tatlı, yarı şaka, bazen de ayıp ölçüler içinde gerçekleri her zaman saklayarak, sanki hakikaten köylüden yanaymış gibi köylüden gözüküp ama ağalarla yemek yiyerek, bunları da yarak yürüteceğim zannedecektir, ama yürütemeyecektir.

VERİLMESİ GEREKLİ CEVAPLAR

Sayın milletvekilleri, hep bu sistem denenmek istendi Türkiye'de; Osmanlılar zamanında denenmek istendi, ittihatçılar zamanında denenmek istendi, çok yakın bir tarihte denenmek istendi... Yani madem ki, halk bir şeyin farkında değil, topluma verdiğinden daha fazla - sını ahrsın, sırtüstü yatarsın, çalışmazsın, falan gibi hepsini bu çalışmadan daha çok kazanma arzusuna iterek bir muayyen çevre zenginliğini yaratmak istedi. Bundan evvelki her davranışın eğilimi biraz böyle oldu. Ama sonu ne oldu? Sonu; işte bu yeni görüşlerin, yeni metotların, uyanan dünyadan seslerin ortaya çıkarmasının sonucudur ki, ortaya eskiden anlaşılmamış gerçekler; sermaye nedir, sermaye nereden ürer, kimin sırtından ürer, ne nisbette ürer, ne şekilde halka döner, yahut ne şekilde dönmez, ne şekilde İsviçre Bankasına döner, ne şekilde 25 milyar bir küçük azınlığın emrinde olur, o apartmanlar nasıl dikilir? Yedi aile

maaşlarının yarısını apartman sahibine verirse; üçbuçuk aile bir ay nasıl tek adama çalışır? Bunların hesabı ortaya çıktı. Bunlara eskiden yasak deniyordu. Bunlar neüzübillâh böyle ortaya çıkar ise; çok fena şeyler olur, deniyordu. Bakın çıktı, çok fena şeyler olmuyor, çok iyi şeyler oluyor. (T. İ. P. sıralarından alkışlar.) Birçok meseleler anlaşılıyor. Halk öğrenmeye başlıyor. Halkımız uyanıyor diye seviniyoruz. Halkımız neye karşı uyanıyor? Tabii sömürülmeye karşı uyanıyor. Uyanıyor da sabahleyin horoz öttü diye uyanmıyor. (Gülüşmeler) Kendisini çalanlara karşı uyanıyor, kendisini haksız muamelelere tabi tutmuş kişilere karşı uyanıyor. Bu memlekette bu uyanmanın sebebi, anhası ve minhası kapitalist görüşün tenkidi ve tenkidi yoluyla kontrolü, frenlenmesi sayesinde ancak gerçek bir demokrasi bir memleketi kalkındırabilir. Eğer, bir kapitalizmin tenkidinden yoksunlar varsa, bu kazançlarının hesabını büyük halk kitleleri karşısında açıkça veremeyecek olan kişilerdir.

YABANCI ŞİRKETLERİN RÜŞVETLERİ

Çok çabuk zengin olmaya heveslenen kişilerdir. Çok çabuk zengin olurken de büyük toplumun, büyük çıkarlarını, hattâ ve hattâ yabancı menfaatlere karşı korumayı dahi fazla arzulamıyacak şekildeki kişiler olabilir. Şu dünyaya bir kere gelmişim, ben kendi çıkarıma bakırım o kadar da fazla hesaplamadım şu mukaveleyi imza edeyim diyebilirler. Daha dün İzmir'de yabancı şirketlerin kendi dediklerini yürütmek için ne şekilde rüşvet teklif etmeye kalktıklarının havadisleri gazetelere aksetmiştir. Bu bir tanesidir. Onun dışında kendi devlet dairelerimizde Amerikan petrol şirketlerinin casus kullandıkları kabul edilmiş ve sonunun ne olduğu pek ortaya çıkmamışsa da bir tahkikat açıldığından bahsedilmiştir. Biz hakikaten bâzı meselelerin Türkiye olarak dışında kalmışız.

KAPİTALİST KAZANDIĞINI İŞÇİSİNE SÖYLER Mİ?

O NATO üslerinde gösterilen titizlik hepimizin aynı titizliğidir. Ama onlar NATO üsleri değildir. Dediğim vakit, şimdi gözüm ilisti. Sayın İlhami Sancar Beyefendi, burdalar, kendisi Milli Savunma Bakanı olarak gittiği halde bu üslere sokulmak istenmemiştir ve direnip girmiştir. Ve kendisi bu tesislere giren ilk Türk Bakan olmuştur. Türkiye'den kimseyi o üslere sokmazlar. Bunu açıkça bilmekte fayda vardır. Hiçbir zaman bir sosyalist yalan söylemez. (Gülüşmeler), («Oooo...» sesleri.) Bir sosyalist, halkın aleyhinde söylemez. Neyi, niçin yalan söylesin sosyalist!.. Kendisinin bir çıkarı yoktur ki. Kendisinin çıkarı insanlığın çıkarıdır. Yani insanlık; insan olmanın zevki, faziletidir. Ama, bir kapitalist kendi kazandığını söyler mi işçisine? Vergisini saklamaz mı?

SOSYALİSTLER DOĞRUYU ORTAYA ÇIKARIR

Ticari mahremiyetten Sayın Başbakan bahsetmiştir. Demek ki, bir mahremiyet içindedir. Mahrem olan şey sorulduğu zaman elbette ki, yalan söylenecektir. Bu zihniyetteki, bu espirideki, bu felsefedeki bir hükümet programının ilerdeki, şimdiden başlamıştır uçları çıkmaya. Senatadaki Seçim Kanununu değiştirmek gibi, buradaki Milli Bakıye sistemine tirpan atmak gibi bir baskıya müncer olacağı aşağı - yukarı muhakkak gibidir. Çünkü, bu sözler söylendikçe, gerçekler açığa çıktıkça sosyalistlerin mantığın ve bilmin çelik sopasıyla bütün yer yüzünün insanlığın ölçüsünde doğruları ortaya çizmeye ve koymaya başladıkça; aman benim o kimsenin duymadan elde ettiğim menfaatlerimi herkes öğrenecektir korkusu baskıyı arttırmaya doğru yönelebilir ve o zaman da demokrasinin ruhuna fatiha okunur. (Türkiye İşçi Partisi sıralarından, alkışlar.) Bunun en sağlam yolu kapitalistlerin aldıkları paraları, ödemedikleri vergileri, ortak oldukları, yabancı sermayedarları, bu memleketle-

rin insanlarını çalıştırarak kâr fazlası diye ceplerine sokarlarken; sosyalistlerin de bunları teker teker, zaman zaman suçüstü halinde, zaman zaman mantık çelişmeleri içinde, zaman zaman yedi sene evvel yazılmış makalenin tersi şeklinde teker, teker böyle kulağından tutup, çıkartıp Meclis kürsüsünde, basında açık yüreklilikle tenkid etmeleri tek çıkar selâmet yoludur.

Hepinizi hürmetle selâmlarım, bana gösterdiğiniz dinleme teveccühünden dolayı, saygı ile selâmlarım efendim. (Türkiye İşçi Partisi sıralarından, alkışlar.)

Bundan sonra İbrahim Etem Kılıçoğlu (Giresun) ile Meclis Başkanı arasında usûl tartışmaları yapılmıştır. Kılıçoğlu usûl dışı konuşarak Başkanca ikaz edilmiş, konuşması sonunda Başkan, usulsüzlük yapıldığını örnekler vererek anlatmıştır.

Bundan sonra gerek Çetin Altan'ın, gerekse daha önce T.I.P Genelbaşkanı Mehmet Ali Aybar'ın söz konusu ettiği 35 milyon metrekare Türk topraklarının Amerikan egemenliği altında olduğu yolundaki beyanlarına cevap vermek üzere hükümetin söz istediğini bildirmiştir.

BAŞKAN — Hükümete söz veriyorum, buyurun Sayın Başbakan. (Başbakan Süleyman Demirel A.P. milletvekillerinin sürekli ve şiddetli alkışları arasında kürsüye geldi.)

BAŞBAKAN DEMİREL'İN KONUŞMASI

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (İsparta) — Muhterem Başkan, Yüce Meclisin muhterem üyeleri; huzurunuzda şu anda çıkmak niyetinde değildim. Sadece dün bu kürsüden ifade edilip bugün tekrar edilen bir beyanın bütün vatan sahunda vatandaşlarımızın kalbini kanatacağını düşünerek bu hususun bir an evvel vuzuha kavuşması gerektiğine kaani olduğum için huzurunuzda gelmiş bulunuyorum. (A.P. sıralarından alkışlar.)

Üç gündür Hükümet Programı vesilesiyle pek çok şeyler söylendi. Bunların hepsini konuşmaların sonunda cevaplandıracağım. Misaade ederseniz, sadece, vaktin de geçmiş olması dolayısıyla sadece bir hususu vuzuha kavuşturayım.

İddia olundu ki, Türkiye topraklarından 35 milyon metrekare başka bir Devletin hükümrânlığı altındadır. Bu hususta Yüce Meclise şu hususu arz ediyorum. Türkiye dış güvenliği için gereken millî tedbirleri almış, bunun yanında NATO İttifakının bir üyesi olmayı millî menfaatlerine uygun görülmüştür. Ne zaman?.. Sene-lerce evvel. NATO, İkinci Dünya Harbinin sonunda ortaya çıkan şartların bir neticesi olarak belirli icapların yarattığı bir savunma teşekkülüdür. Memleketimizde malûm bulunan tehdit ve talepler muvacehesinde egemenliğini ve toprak bütünlüğünü korumak ve bekasını idame ettirmek amacıyla bu savunma teşekkülünün bir üyesi olmuştur. NATO savunma zincirini teşkil ve muhtemel taarruza karşı 15 milletin mukadderat birliği yaparak bir müttefike vâkı tecavüzü bütün ittifaka yapılmış bir tecavüz telâkki etmeleri Avrupa'ya ve Türkiye'-

nin bulunduğu bölgeye müteveccih bir taarruzun vukuunu önlemiştir. Ne taarruzu bu? Komünist taarruzu. (Soldan şiddetli alkışlar.)

Hepinizin bildiği gibi İkinci Dünya Savaşının sonunda Türkiye'den Boğazlar, Kars ve Ardahan talebedilmiştir.

TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri) — Kim hayır dedi?

BAŞKAN — Sayın Feyzioğlu lütfen yerinizden müdahale etmeyin.

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Müsaade buyurun, dinlerseniz vuzuha kavuşacaktır. Esasen verdiği izahatın sizinle hiçbir ilgisi yok. Çünkü mücerret izahat veriyorum. Binaenaleyh, NATO İttifakının temel gayesinin tahakkuk ettiği bir gerçektir. NATO İttifakının en mühim hususiyeti üye devletlerin harb çıkmadan önce savunma plânlarını müştereken yapmaları ve bir harb vukuunda söz konusu plânlara göre harekette bulunacak askerî kuvvetlerin emir ve kumanda zincirini tesbit etmeleridir.

Diğer taraftan, üye devletler arasında, tesbit etmiş oldukları bu savunma plânlarına göre, bir taarruza karşı mukavemetlerini artırmak üzere gerekli tesisleri müştereken kurmayı da kararlaştırmışlardır. Bu belirttiğim hususu tanzim eden NATO Andlaşmasının üçüncü maddesi özetle şöyledir: («Bu Andlaşma Büyük Meclislerin tasdikinden geçmiştir.»)

«Üye devletler Andlaşmanın gayelerinin daha müessir bir şekilde tahakkukunu temin için birbirleriyle karşılıklı yardımda bulunmak suretiyle münferiden ve müctemian devamlı ve fiilî olarak hareket edip bir silâhlı tecavüze karşı müşterek müdafaa kuvvetini idame ve tevhidedeceklerdir.» Bu maddeye göre, Türkiye muhtemel bir tecavüze karşı NATO üyesi diğer memleketlerle birlikte savunma hazırlıklarına girişmek ve bu

amaçla muhtelif tedbirleri almak vecibesini yüklenmiştir. İşte bu vecibe uyarınca ve kolektif savunma gayesine hizmet etmek için Türkiye topraklarında müttefikleriyle birlikte bazı askerî tedbirlere tevessül ve tesisler kurulmasına müsaade edilmiştir. Bu tesisler NATO savunma plânlarına göre müşterek savunma sisteminin icabatı nazarı itibara alınarak kurulmuşlardır. Anılan tesisler munhasıran muayyen bir NATO üyesinin gayelerine hizmet etmek üzere vücuda getirilmemiş olup Türkiye'nin savunmasının sağlanması için kurulmuştur. (Soldan alkışlar.) Diğer taraftan söz konusu bu tesisler müstakil anlaşmalara istinadetmeyip Yüksek Heyetinize biraz önce okumuş olduğum NATO Anlaşmasının üçüncü maddesine dayanılarak yapılan uygulama anlaşmalarının bir neticesi olarak inşa edilmişlerdir. Burada hemen şunu belirteyim ki, söz konusu tesisler Türkiye'nin mülkiyetinde bulunmaktadır. (Soldan alkışlar. «bravo» sesleri.)

Yurdumuzun savunması bakımından büyük bir önemi haiz olan bu tesisler müdafaamızın zaruri bir unsurudur. NATO'ya dâhil diğer müttefiklerimiz de kendi toprakları üzerindeki bu kabîl tesisleri aynı şekilde kıymetlendirmektedirler. Malûmunuz olduğu veçhile, Türkiye'den maada İtalya, Yunanistan, Fransa, Holânda, İngiltere ve Almanyada müşterek savunma gayesiyle bu nevî tesisler kurulmuştur ve statüleri aynıdır.

Şu hususu bir kere daha belirtiyim; kolektif güvenlik için Türkiye'de kurulmuş olan tesisler munhasıran tek bir NATO memleketinin gayesine hizmet etmek üzere kurulmamış olup, Türkiye'nin bulunduğu bölgenin ve özellikle Türkiye'nin savunmasının sağlanması için tesis edilmişlerdir. Bunlar bilûmum NATO memleketlerince kabul edilmiş bulunan NATO savunma plânlarına göre tertiplenmişlerdir. Söz konusu tesisler teknik mahiyette gizli askerî anlaşmalara müstenittir.

Bu sebeple teferruata girmenin millî menfaatlerimi-

ze uygun olmayacağını yüksek tadirlerinize arz ederim.

Muhterem milletvekilleri...

ÇETİN ALTAN (İstanbul) — Bir sual sorabilir miyim? (A.P. sıralarından gürültüler ve otur yerine sesleri)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin. Oturun lütfen yerinize. Sayın Başbakan konuşmanıza devam ediniz. Sual sorulamaz.

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Muhterem milletvekilleri, millî menfaatlerimize, millî bütünlüğümüze ve millî savunmamıza mütaallik doğru olmanın beyanların yapılması bu memleketin menfaatine değildir. (Soldan bravo sesleri)

Bu itibarla, şu hususu arz etmek isterim. 35 milyar metrekare diye ballandıra, ballandıra anlatılan ve millîyeti tamamen Türkiye'ye aidolan ve Türkiye'nin savunması için yapılmış bulunan bu tesislerin santimetrekareye çevrilmesi halinde, 350 milyar santimetrekare eder. Bu 35 bin dönümdür. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin, efendim.

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Şimdi arz edelim. Müsaade buyurun, dinleyin, birçok şey öğreneceksiniz. Henüz güven oyu almamış bir Hükümetin Başbakanı olarak bu maldematı Devletin arşivlerine dayanarak size arz etmekten başka benim bir mesuliyetim var mı? (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Bana kimin ve neyin hesabını soruyorsunuz? Ben size bir Hükümet Programı getirdim. Hükümet Programını müzakere ediyorsunuz. Neyin hesabını soruyorsunuz.

Şimdi şu hususu arz etmek isterim. Ne zaman yapılmış bunlar, bu anlaşmalar ne zaman yapılmış? Bu anlaşmalar meşru mu? Evet, gayet tabii, meşru heyetlerden geçmiş. Sonra ne olmuş? Bunları yapan heyetlerin üzerinden seneler geçmiş, başka heyetler, gelmiş, geçmiş Şimdi soruyorum; sıralardan birisinden Millî Sa-

yunma Bakanı arkadaşşıma, «yoksa tekzibediniz diyen» arkadaşşıma soruyorum; siz kendiniz Millî Birlik Komitesi üyesi değil miydiniz? (A.P. sıralarından bravo sesleri, sürekli alkışlar) Madem ki bu anlaşmalar, böyle farz ediyorsanız, madem ki bu anlaşmalar Türkiye'nin hükümlerine aykırı idi de bir sözünüzle kanun çıktığı günlerde nerede idiniz? (Soldan ve sağdan şiddetli alkışlar ve bravo sesleri)

Şimdi yine soruyorum: Bu kürsüden ifade edilmesi lâzımdır. Sayın Cumhuriyet Halk Partisi idarecilerine soruyorum. 3,5 sene iktidarda bulundunuz. Bu anlaşmaları Türkiye'nin hükümlerine aykırı bulmuyorsanız gelip buradan söylemeniz lâzımdır. Buluyorsanız 3,5 sene zarfından niçin değiştirmediniz? (A.P. sıralarından bravo sesleri ve şiddetli alkışlar.) (Arka sıralardan söz atmalar)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin, efendim. (Arka sıralarda ayağa kalkmalar) Muhterem arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturunuz efendim. Müdahale etmeyin, lütfen. İdareci Üyeler lütfen müdahale etsin, grup idarecilerinden de rica ediyorum, müdahale etmeleri için.

(Arka sıralarda birikmeler, C. H. P. ve A. P. arasında toplanmalar, gürültüler.)

Lütfen yerlerinize oturunuz. (Çan vuruşları, ayakta müdahaleler) yerinize oturunuz lütfen.

Buyurunuz, Sayın Başbakan, konuşmanıza devam ediniz, efendim.

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Yurdumuzun savunmasıyla ve milletimizin kaderiyle bu kadar yakından ilgili olan bu meseleleri Yüksek Meclisiniz isterse kapalı bir celse yaparsınız, geliriz arz ederiz.

(T. İ. P. sıralarından müdahaleler)

BAŞKAN — Beyefendi lütfen yerinizden müdahale etmeyiniz. Çok rica ederim sizin hatibiniz konuştuğu zaman da onun hukukunu müdafaa etmek durumunda

bulunan Başkanı müşkül mevkide bırakmayınız. Keyfiniz istediğiniz zaman bağırarak, müdahale etmek için bu kadar mesuliyetsiz olamazsınız. Büyük Meclis, Türkiye'nin menfaatlerini içtüzüğün emrettiği usuller dâhilinde müzakere yapmak için toplanmıştır. Usul dışı müzakere tarzları ve rağbet bulmayan konuşma şekilleriyle müzakere yapmak için değil.

BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla)
— Tekrar arz ediyorum. Yüce Meclisiniz bu meseleleri, kapalı bir celsede her zaman arız ve amik görüşmek ve Hükümetten malumat talebetmek mevkiindedir. Bunu yaptığımız takdirde Hükümet bütün dosyaları ile emrinize âmâdedir. Muhterem milletvekilleri, biz bu meseledeki görüşümüzü Hükümet Programımızda, dış politika, NATO ve CENTO meselelerinde ne yapacağımızı, ne düşündüğümüzü getirdik. Dış politikada bundan daha fazla tafsîlâtlı bir Hükümet programını yapamazdık.

Bu itibarla, bir hususu daha tasrih etmek isterim. Zihinlerde memleketimizin bir çakıl taşının dahi Türkiye'nin her tarafında yaşayan vatandaşların zihninde, Türkiye'nin bir çakıl taşının dahi başka bir milletin hükümlerinde olduğu endişesi yaratılmamalıdır. (Soldan ve sağdan, alkışlar ve bravo sesleri)

Uğrunda kan dökülmüş, uğrunda şehitler verilmiş, uğrunda milyonlarca insan ölmüş bu memleketin bir karış toprağını, bir kel tepesini, bir çakıl taşını hiç kimse bir kimseye vermesine hakkı yoktur. Böyle bir durum olursa, milletçe şahlanır, karşısına çıkarız.

(Soldan sürekli alkışlar, bravo sesleri)

TİP GENEL BAŞKANININ İKİLİ ANLAŞMALAR HAKKINDAKİ SÖZLÜ SORUSU

Millet Meclisinin 8 Kasım 1965 gününde yapılan bu konuşmalardan sonra T.I.P. Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar, Başbakan tarafından cevaplandırılmasını istediği aşağıdaki sözlü soruyu 7 Aralık 1965 günü Millet Meclisi Başkanlığına vermiştir. Başbakan Süleyman Demirel, bugüne kadar (30 Haziran 1966) bu sözlü soruyu cevaplandırmamıştır. Sözlü soru aynen şöyledir :

SÖZLÜ SORUNUN TAM METNİ

Ankara, 7.12.1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına tavassut buyrulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili
Mehmet Ali Aybar

1 — Amerika Birleşik Devletleri ile imzalanmış 12 Temmuz 1947 tarihli yardım anlaşmasından bu yana, Türkiye ile adı geçen devlet arasında kaç tane ikili anlaşma, anlaşma, sözleşme veya karşılıklı mektup gibi tarafları bağlayıcı nitelikte Devletler hukuku belgesi im-

zalanmıştır? Bunlar hangi tarihlerde imzalanmıştır? Hepsi yürürlükte midir? Değilse hangileri yürürlüktedir?

2 — Bu ikili anlaşmaların «anlaşma terimini Devletler Hukukunda tarafları bağlayıcı nitelikte her türlü belge karşılığında kullanıyoruz» hepsi T.B.M.M. nin onayından geçmiş midir? T.B.M.M. onayından geçmemiş olanlar varsa, bunlar hangileridir? Hepsi yürürlükte midir? Değilse, hangileri yürürlüktedir?

3 — T.B.M.M. nin onayından geçmemiş ikili anlaşmalar varsa, bunlar arasında Bakanlıklarca imzalanmış, örneğin Millî Savunma Bakanlığımız, Maliye Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığımız tarafından imzalanmış olanlar var mıdır? Varsa bunlar hangileridir? Hangi Bakanlıkça, hangi tarihte imzalanmıştır? Süreleri nedir? Bunlar hangi kanunun verdiği yetkiye dayanarak imzalanmıştır?

4 — Amerika Birleşik Devletlerine ikili anlaşmalardan herhangi birinin hükümlerini genişleten veya yeni imkânlar sağlayan şifahi müsaadeler tamnmış mıdır? Tanınmış ise bunlar nelerdir? Hangi tarihlerde ve kimler tarafından tanınmıştır? Bu fiili durumlardan hangileri devam etmektedir?

5 — Türkiye'de Amerika Birleşik Devletlerine radyo yayını yapmak izni verilmiş midir? Verilmişse bu izin hangi anlaşma ile, hangi tarihte, hangi makam tarafından verilmiştir? Verilmemişse Amerikalılar tarafından fiilen radyo yayını yapılmakta mıdır?

6 — İkili anlaşmalarla Amerika Birleşik Devletlerine Türkiye Topraklarında askeri üsler ve tesisler kurma ve kullanma hakkı tanınmış mıdır? Tanınmış ise, bu hakkın mahiyet ve şümülü nedir?

7 — Amerikaya, Türkiye'de askeri üsler ve tesisler kurma ve kullanma hakkı veren ikili anlaşmalar hangi tarihlerde imzalanmıştır? Bunlar kaç tanedir? Süreleri ne kadardır? T.B.M.M. nin onayından geçmiş midir?

8 — Bu üslerdeki Amerikan Kumandanlığı PENTAGON'a mı, yani Amerikan Genel Kurmayına mı, bizim Genel Kurmay Başkanlığımıza mı bağlıdır?

9 — Bu üsler Türkiye ile Amerika tarafından ortaklaşa kullanılıyorsa, bu ortak kumandanlığın adı nedir? Teşkilâtı hangi kanunla kurulmuştur? Türk ve Amerikan kumandanları arasında yetkiler nasıl bölüştürülmüştür? Son kararı verme yetkisi Türk Kumandanlığına mı, Amerikan kumandanlığına mı aittir?

10 — Bu üslerin dış emniyetini sağlamakla ödevli olanlardan başka üslerin içinde Türk komutan, subay, assubay ve erleri var mıdır? Varsa, üslerdeki istisnasız bütün silâhların, tesis ve araçların muhafazasında, bakımında, eğitim, haber alma veya araya savaş amacı ile kullanılmasında, Türk komutan, subay, assubay ve erleri, Amerikalılarla fiilen eşit durumda mıdır? Üslerdeki istisnasız bütün silâh, araç ve tesisleri, Türkler de fiilen kullanmak yetki ve imkânına sahip midirler?

11 — Bu yetki ve imkânlardan yoksun bulunuyorsak, Türk hükümeti bu üsleri denetleme ve bu üslerde cereyan eden olayları devamlı şekilde ve doğru olarak öğrenip bilgi alma imkânlarına hukuken ve fiilen malik midir? Özellikle bu üslerdeki silâh, araç ve tesislerin, bizim ve onayımız dışında Amerikalılarca kullanılmasından doğabilecek vahim neticeleri, hele bir savaş sebebi (casus belli) teşkil edecek fiil ve hareketleri, önceden öğrenmek ve önlemek imkânları, hükümetimiz için mevcut mudur? Mevcutsa bunlar nelerdir? Bu imkânlar ne gibi hukuki ve fiili teminata bağlanmıştır?

12 — Amerikan Savunma Bakanlığı yetkililerinden biri tarafından açıklandığı gibi, Türkiye'de Atom başlıklı füze ve bombalar var mıdır? Bunların Amerikalıların muhafazası altında bulunduğu ve ancak Amerika Cumhurbaşkanlığı emri ile kullanılabileceği doğru mudur?

13 — İkili anlaşmalarla kurulmuş askeri tesis ve üslerin toplam olarak yüz ölçümü ne kadardır? İşgal et-

tikleri topraklar için A.B.D. Türkiye'ye kira veya tazminat şeklinde bir meblâğ ödemekte midir? Ödenmekte ise, bunun yıllık tutarı nedir?

14 — Türkiye'de bulunan Amerikan görevlilerinin, aile ve yakınlarının ihtiyaçları için yurdumuza ithal edilen mallara tanınan gümrük bağışıklığı (Muafiyeti), 1947 yılından bu yana hazineye yaklaşık olarak ne kadar vergi kaybına sebep olmuştur?

15 — 1947'den bu yana yurdumuzda suç işlemiş, fakat Türk mahkemelerince yargılanamamış olan Amerikalıların sayısı nedir? Amerikan mahkemeleri, bunlardan kaçını cezalandırmıştır ve ne gibi cezalar verilmiştir? Bu suçların Türk kanunlarına göre cezaları nelerdir?

16 — Suçtan zarar görmüş olan vatandaşlarımızı veya ailelerine Amerikan makamlarınca herhangi bir tazminat ödenmiş midir? Ödenmiş ise tazminat bedelleri, benzer hallerde Amerikalılara ödenen tazminat bedellerine muadil midir?

17 — TUSLOG'un yetki ve görevleri nelerdir? TUSLOG hangi Genel Kurmay Başkanlığının emrinde-dir? Başında bulunan kumandan Amerikalı mıdır? Türk müdür? Hangi tarihte kurulmuştur?

18 — TUSLOG işveren sıfatı ile Türk işçisi çalıştırmış mıdır? Çalıştırmışsa Türk işçilerinin kanuni haklarına saygı göstermiş midir? Yetkili sendikalarla toplu sözleşmeler imzalamış mıdır? İmzalamış ise toplu sözleşme hükümlerine uymuş mudur?

19 — Türk işçileri veya sendikaları tarafından TUSLOG aleyhine dâva açılmış mıdır? Açılmış ise TUSLOG Türk mahkemesinin yargı hakkını kabul etmiş midir? Yoksa Türk mahkemelerince verilmiş ilâmların icrasına karşı koymuş mudur?

20 — TUNPANE ne maksatla kurulmuştur? Hakkı hüviyeti nedir? Bu kuruluşun kanunlarımız karşısında durumu nedir?

21 — Hükümet, Amerika Birleşik Devletleriyle imzalanmış bütün ikili anlaşmaların milli bağımsızlığımız ve egemenlik haklarımızla tamamen bağdaştığı inancında mıdır? Değilse bunlar arasında milli bağımsızlığımız ve egemenlik haklarımızla bağdaşmayanlar hakkında ne düşünülmektedir? Bu gibi anlaşmaların yürürlükten kaldırılması için hükümet ne gibi teşebbüslere girişmiştir?

Başbakan Süleyman Demirel, 7 Aralık 1965'te verilen bu sözlü soruyu cevaplandırmak için iki defa mehil istemiş, fakat Haziran 1966 sonuna kadar hâlâ cevaplandırmamıştır.

TİP'in DIŞ POLİTİKA GÖRÜŞÜ

Türkiye İşçi Partisi :

— Millî bağımsızlığımızı, egemenlik haklarımızı ve Cumhuriyetimizi kiskançlıkla korur. Bunları bir millî kurtuluş savaşı vererek kazanmış olmanın tam bilinci ile millî bağımsızlığımıza, egemenlik haklarımıza ve Cumhuriyetimize gölge düşürülmesine aslâ göz yummaz. Bağımsızlığımızdan, egemenlik haklarımızdan en küçük fedakârlığa razı olmaz;

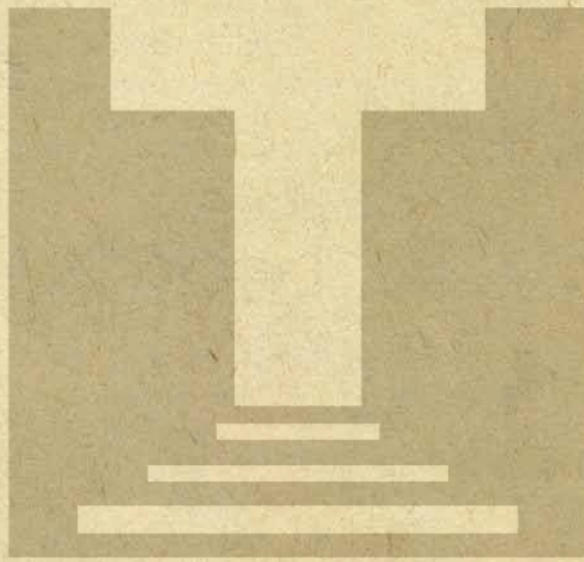
— Sınırları Millî Misakla çizilmiş ve Kurtuluş Savaşı ile düşman iştilâsından kurtarılmış Anavatan toprakları bütünlüğünün korunmasını, en kutsal ödev sayar;

— Milletlerarası münasebetlerde tam eşitliği şart koşar. Birleşmiş Milletler Anayasası ilkeleri ışığında, bütün devletlerle karşılıklı saygı ve tam eşitlik esasına göre, ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanlarda, dostluk münasebetleri kurup geliştirmeyi amaç bilir;

— Emperyalizme ve sömürgeciliğe kesinlikle karşıdır. Milletlerin boyunduruk altında tutulmasına, dolaylı da olsa milletlerin iç işlerine karışılmasına karşıdır;

— Barışı tehdit eden ve bir nükleer savaş tehlikesi yaratan askeri blokların ve yabancı ülkelerdeki üslerin tasfiyesi için hiç bir gayreti esirgemez;

— Anavatan topraklarının ilk hedef teşkil etmesini veya geçici bir süre için de olsa, topraklarımızın düşman kuvvetlerine bırakılmasını öngören ittifaklara Türkiye İşçi Partisi kesinlikle karşıdır.

TÜSTAV

Fiatı : 100 Kuruş